

Maa-aineslupa hiekan ja soran ottoon Mehtälän hiekka 584-401-133-63

Ymp § 17 10.05.2023

140/11.01.00.04/2023

Valmistelija

ympäristötarkastaja Pia-Lena Närhi, puh. 040 739 3977 tai pia-lena.narhi@kaustinen.fi

Hakija

Destia Oy, Lohkarekuja 1, 62100 Lapua
Y-tunnus: 2163026-3

Yhteyshenkilö: Timo Kujala, p. 0400634129, timo.kujala@destia.fi

Luvan tarkoitus

Maa-aineslupa hiekan ja soran ottoon

Sijainti: Mehtälän sora-alue, Perho
Mehtälä hiekka 584-401-133-63

Kokonaisottomäärä: 15 000 m³ktr
Lupa-aika: 10 vuotta

Asian käsittely

Asian vireilletulo

Lupahakemus on tullut vireille 9.2.2023. Asianumero 140/11.01.00.04/2023

Hakemuksen sisältö

Destia Oy hakee Perhon kunnan Hiekkahaudankankaalla sijaitsevalle kiinteistölle Mehtälän hiekka 584-401-133-63 maa-aineslain 4 §:n mukaista maa-aineslupaa hiekan ja soran ottoon 15 000 m³ktr määrälle 10 vuodeksi. Lupaa haetaan myös aloittaa toimintaa ennen päätöksen lainvoimaisuutta (MaL 21 §). Alueen edellinen maa-aineslupa päättyi 7.11.2022, jonka aikana alueella on ollut hiekan ja soran ottotoimintaa.

Hakemuksen mukaan alueen pinta-ala on 4,36 ha, josta ottamisaluetta 1,9 ha. Kohde on nykytilassa puuton ja miltei kokonaisuudessaan avattua maa-ainesaluetta.

Alueen kaavoitustilanne, maankäyttö ja ympäristövaikutuksille herkat kohteet

Mehtälän hiekka maa-ainesalueella ei ole voimassa olevaa yleis- tai asemakaavaa. Kyseisellä paikalla on maa-aineksia otettu yli 20 vuoden ajan. Keski-Pohjanmaan maakuntakaavassa alueella on kaavamerkintä EO (maa-ainesten ottoalue). Merkinnällä osoitetaan maa-aineslain piiriin kuuluvia maa-ainesten ottamiseen soveltuvia alueita, joiden osalta on selvitetty luonnonsuojelun tavoitteiden, pohjavedenhankinnan ja maa-ainesten ottotoiminnan yhteensopivuus. Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Alueen edellinen maa-ainestenottamislupa on päättynyt 17.11.2022.

Maa-ainesten ottamistoiminta

Ottamista jatketaan alueen nykyisistä rintauksista materiaalin käyttötarkoituksen mukaan. Alin ottotaso on +173,4 metriä (N2000), joka on noin kaksi metriä havaitun keskimääräisen pohjaveden pinnan (+174,93 m (N2000)) alapuolella. Ottamisalueen pohja muotoillaan niin, että pintavettä kerääviä lammikoita ei muodostu alueelle. Otettavasta maa-aineksesta suurin osa on hiekkaa tai hienorakeista soraa, joka menee jalostamattomana rakentamiseen.

Ottamisalueella on murskausta alle viisikymmentä (50) päivää lupa-aikana. Murskauksesta tehdään ympäristönsuojelulain (YSL 527/2014) 118 §:n mukainen ilmoitus (meluilmoitus) tilapäistä melua tai tärinää aiheuttavasta tilapäisestä toiminnasta ympäristönsuojeluviranomaiselle

Suunnitelma-alueen ja ottoalueen rajat merkitään maastoon. Alin ottotaso merkitään korkokolmioin tai merkein- siten, että ottamissyvyyttä ja ottamistasoa voidaan ottotoiminnan yhteydessä seurata ja valvoa. Ottamistoiminnan aikana jyrkät rintaukset suojataan lippusiimalla tai vastaavalla turvallisuuden varmistamiseksi. Työmaa-alueesta varoitetaan kyltein.

Vaikutukset ympäristöön, maaperään sekä pohja- ja pintaveteen

Toiminnan vaikutusalueella ei ole suojelu- tai luontoarvoja, joihin toiminnalla olisi vaikutusta. Suunnitelma-alueen varttuneempi puusto on poistettu aiempien lupakausien aikana ja osa alueesta on luontaisesti taimettunut. Lähiympäristössä on maa-ainestenottamisalueita ja havupuuvaltaita talousmetsää. Maisemallisesti suunnitelma-alue ei merkittävästi erotu ympäristöstään ja lupahakemuksen mukaisella toiminnalla ei ole haitallisia vaikutuksia ympäristöön. Toiminta ei sijoitu erityisen luonnontilaiselle alueelle. Toiminnan aloittaminen ei siten aiheuta muutosta alueen käyttöön tai ympäristöön tai vahingoita koskematonta luontoa. Toiminta ei ole ristiriidassa alueen maankäytön suunnitelmien kanssa, vaan maankäytön suunnitelmien mukaista.

Ottamisalue ei sijaitse luokitellulla pohjavesialueella. Ottamistaso on +173,0 metriä, joka on noin kaksi metriä havaitun keskimääräisen pohjaveden pinnan alapuolella

Jätehuolto

Alueella ei synny jätteitä tavanomaisen maa-ainestenoton aikana, sillä alueella ei tehdä koneiden suunnitelmallisia, suurempia huoltoja tai pesuja. Ottotoiminnassa käytetään tavanomaisia maarakennuskoneita: kaivinkoneita ja pyöräkuormaajia. Alue pidetään siistinä koko toiminnan ajan.

Liikenne

Mehtälän hiekka-alue sijaitsee Perhon kunnan kirkonkylältä noin 4 km koilliseen Jänkän suunnassa yksityistien varrella Destia Oy:n omistamalla kiinteistöllä Mehtälä hiekka 584-401-133-63. Suunnitelma-alue on Pääahontien varressa, joka yhtyy Hietaniemen maantiehen (7520).

Toimintaan liittyvät riskit ja niiden ehkäiseminen

Mahdollisen poikkeustilanteen ja onnettomuusriskin alueella aiheuttavat työkoneiden poltto- ja voiteluaineiden vuodot ja liikenne. Työkoneet ovat alueella ainoastaan toimintajaksojen aikana. Alueella ei tehdä koneiden suunnitelmallisia huoltoja tai pesuja.

Toiminnan tarkkailu ja raportointi

Lupaviranomaiselle raportoidaan toiminnasta säännöllisesti. Vuosittain ilmoitetaan mm. otetun maa-aineksen määrä ja laatu maa-aineslain (555/1981) 23 a §:n mukaisesti NOTTO-rekisteriin sähköisellä lomakkeella.

Alueen maisemointi ja jälkikäyttö

Toiminnan loputtua kaikki rakennelmat ja laitteet puretaan ja viedään alueelta pois ja alue siistitään. Pintamailla tehdään kasvualusta niille osille aluetta, joita ei jätetä kivikko- ja paahdealueiksi. Maisemointia tehdään mahdollisuuksien mukaan jatkuvasti ottamisen yhteydessä, jolloin mm. konetyön kustannukset ovat pienemmät. Ottamistoiminnan päätyttyä jälkihoidettu metsittynyt ottamisalue vähitellen sulautuu ympäröivään maisemaan. Alueen annetaan metsittyä luontaisesti, mutta mikäli luontainen taimettuminen ei lähde alkuun metsittymistä täydennetään lisäistutuksilla.

Mikäli alueen kaavoitukseen tai muuhun maankäytön suunnitteluun tulee oleellisia muutoksia luvan aikana, jälkihoitosuunnitelma päivitetään muutosten mukaisesti ottamistoiminnan loppuvaiheessa.

Kuuleminen

Kuulutus julkaistiin 28.2.2023 ja tiedoksisaannin katsottiin tapahtuneen seitsemäntenä päivänä julkaisemisajankohdasta. Kuulutus ja hakemus pidettiin nähtävillä 28.2-7.4.2023 Perhon kunnan kotisivuilla. Hakemuksen vireilläolosta on tiedotettu naapureita 28.2.2023 lähetetyillä kirjeillä

Hakemuksesta ei ole annettu muistutuksia tai mielipiteitä.

Lausunnot

Hakemuksesta ei pyydetty lausuntoja.

Rakennustarkastajan päätösehdotus

Perhon kunnan ympäristölautakunta päättää myöntää Destia Oy:lle maa-aineslain 6 §:n mukaisen maa-ainesluvan hiekan ja soran ottoon 15 000 m³ltr 10 vuodeksi Perhoon kiinteistölle Mehtälän hiekka 584-401-133-63.

Lupa aloittaa toiminta ennen lupapäätöksen lainvoimiasuutta maa-aineslain 21 §:n mukaisesti myönnetään.

Maa-ainesten ottolupa päättyy 30.6.2033.

Maa-ainesten ottamisessa tulee noudattaa seuraavia lupamääräyksiä:

Lupaehdot

1. Lupa oikeuttaa maa-ainesten ottamisen ottosuunnitelmaan rajatulta 1,9 ha:n ottamisalueelta. Ottamismäärä on enintään 15 000 m³ltr.

Perustelut: Maa-ainesten otto on sallittua ainoastaan suunnitelman mukaiselta ottamisalueelta ja sallittu ottomäärä on hakemuksen mukainen. Lupa on jatkoa aiemmille maa-ainestenottoluvuille, eikä toiminnasta aiheudu ennalta arvioiden maa-aineslain 3 §:n mukaisia seurauksia. MaL 6 §, 11 §

2. Alin sallittu ottamistaso on +172,4 m (N2000). Pohjaveden pinnan alapuolinen otto tulee ulottaa 3 m syvyyteen.

Perustelut: Alin sallittu ottotaso on lupahakemuksesta poiketen metrin syvemmällä. Pohjavesilammikoista tulee tehdä vähintään 3 metrin syvyyksiä, jolloin niiden vesi pysyy melko hyvälaatuisena. MaL 11 §, MaA 6 §.

3. Ottamisalue tulee merkitä maastoon selvästi erottuvin paaluin tai muulla vastaavalla tavalla. Ottamisalueella on oltava kiinteät korkomerkit, joista selviää alueen korkotaso ja alin ottotaso. Turvallisuudesta on huolehdittava aidoituksella jyrkännekohtissa. Tarvittaessa alueen tulotie tulee varustaa puomilla ja se tulee pitää suljettuna aina silloin, kun alueella ei ole toimintaa.

Perustelut: Määräys on tarpeen alueen yleisen ja työturvallisuuden vuoksi sekä ottamistoiminnan valvomiseksi. Toiminnan valvonnan kannalta on ottamisalueen rajat oltava selkeästi merkittyinä sekä korkotasojen oltava näkyvissä koko ottoajan. Korkomerkkien avulla voidaan valvonnalla varmistaa, ettei kaivua tehdä missään kohdin alle sallitun alimman ottotason. MaL 11 §, MaA 7 §.

4. Koneiden sekä poltto- ja voiteluaineiden varastointia tai koneiden huoltotöitä ei sallita ottoalueella. Työkoneissa tarvittavan polttoaineen säiliöt on oltava kaksoisvaipallisia ja säiliöt on varustettava ylitäytönestimillä ja tankkauslaitteistot lukittavalla sulkuventtiilillä. Toiminta-aikana on huolehdittava, että käytössä on riittävästi öljynimeytysainetta sekä pakollinen polttoaineiden käsittely tehdään tiivispohjaisella alueella.

Perustelut: Määräys on tarpeen maaperän ja pohjaveden pilaantumisen ehkäisemiseksi. Polttoaineiden varastoinnin salliminen vain toimintajakson ajaksi vähentää maaperän ja pohjaveden pilaantumisriskiä. Tiiviillä alustalla tehty polttonesteiden käsittely ehkäisee pohjaveden pilaantumisvaaraa, kun pakollinen polttoaineiden käsittely keskitetään suojatulle alueelle. Vahingon sattuessa imeytysmateriaalin käytöllä voidaan ehkäistä, ettei polttoaineet tai haitalliset kemialliset aineet pääse kulkeutumaan vajovesien kautta pohjaveteen. MaL 11 §, MaA 6 §.

5. Alueella työskenneltäessä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Mahdollisen öljyvahingon sattuessa luvan saajan on ryhdyttävä välittömästi toimenpiteisiin vahingon torjumiseksi sekä ilmoitettava asiasta aluehälytyskeskukselle, Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle ja Etelä-Pohjanmaan ELY-keskukselle.

Perustelut: Toiminnan aikaiseen öljyvahinkojen torjuntaan ja ennaltaehkäisyyn tulee kiinnittää erityistä huomiota. Ilmoitus- ja toimintavelvoite on annettu siksi, että torjuntatoimet tehdään välittömästi ja tieto valvonta- ja pelastusviranomaisille tulee viivytyksettä torjunnan sekä jälkihoidon ja –valvonnan toteuttamiseksi. Välittömällä toimilla vahingon sattuessa minimoidaan aiheutuvia haittoja. Toiminnanharjoittajan on oltava tietoinen toimintansa ympäristöriskeistä ja keinoista hallita niitä. MaL 11 §, MaA 6 §.

6. Pölypäästöjä lastauksesta, työmaaliikenteestä ja mahdollisesta murskauksesta tulee ehkäistä. Pölyn sidonnassa suolojen ja vastaavien pohjavedelle haitallisten kemikaalien käyttö on kielletty.

Perustelut: Pölyn leviämistä ja torjuntaa koskeva määräys ovat tarpeen pohjavesi- ja terveyshaittojen ehkäisemiseksi. MaL 11§, MaA 6 §

7. Maisemointitoissa luiskaukseen ja kuoppien tasaukseen saa käyttää vaan alueelta kuorittuja pintamaita tai muita tarkoitukseen soveltuvia alueella olevaan maa-ainekseen verrattavia puhtaita maa-aineksia. Maisemointitöihin alueen ulkopuolelta tuotavan orgaanisen aineksen käytöstä tulee antaa erillinen selvitys valvontaviranomaiselle. Orgaanista ainesta ei saa tuoda alueelle ennen valvontaviranomaisen antamaa hyväksymistä niiden käytöstä.

Perustelut: Muualta tuodut maa-ainekset saattavat aiheuttaa riskin pohjaveden laadulle. Valvontaviranomaisen hyväksymisellä varmistetaan orgaanisen aineksen soveltuvuus kohteeseen. MaL 11 §, MaA 6 §.

8. Maisemointityöt on tehtävä hakemuksen mukaisesti. Maisemointi (jälkihoito) ottoalueella on tehtävä vaiheittain oton edistymisen mukaan. Alueelle on muodostettava riittävän paksu kasvualusta kasvillisuudelle ja sen on metsitettävä tarvittaessa istuttamalla tai kylvämällä. Luvanhaltija tekee maisemointitöiden valmistuttua ilmoituksen valvontaviranomaiselle lopputarkastusta varten, viimeistään kuitenkin ennen luvan voimassaoloajan päättymistä.

Perustelut: Maisemoinnin ensisijainen tavoite on saattaa lakkautettu maa-ainestenottoalue turvalliseksi ihmiselle ja ympäristölle. Lisäksi oikealla maisemoinnilla alue sopeutetaan ympäröivään maisemaan ja luontoon sekä mahdollistetaan alueen jälkikäyttö. MaL 11 §.

9. Maa-ainesluvan haltijan tulee vuosittain ilmoittaa edellisen vuoden otetun aineksen määrä ja laatu NOTTO-rekisteriin. Vuosiyhteenveto on toimitettava seuraavan vuoden tammikuun loppuun mennessä.

Perustelut: Määräys perustuu maa-aineslain 23 a §: ään.

10. Mikäli alueella suoritetaan kiviaineksen murskausta, on murskauksesta tehtävä meluilmoitus Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle.
11. Luvan haltijan on toimitettava lupaviranomaiselle 5 000 euron suuruinen hyväksyttävä vakuus jälkihoitotöiden varalta. Vakuuden on oltava voimassa 12 kuukautta yli tämän luvan voimassaoloajan. Vakuus vapautetaan vasta sen jälkeen, kun valvontaviranomainen on lopputarkastuksessaan hyväksynyt jälkihoitotoimet lupamääräysten mukaan suoritetuiksi. Vakuus toimii myös toiminnanaloittamisluvan vakuutena.

Perustelut: Määräys on annettu maa-aineslain 11 ja 21 §:n nojalla määrättyjen

12. Toiminnanharjoittajan on viipymättä ilmoitettava valvontaviranomaiselle toiminnan olennaisesta muuttamisesta, pitkäaikaisesta keskeytyksestä,

lopettamisesta tai toiminnanharjoittajan vaihtumisesta. Toiminnalle on nimettävä vastuuhenkilö toiminnan asianmukaista hoitoa, käyttöä, käytöstä poistamista ja niihin liittyvistä toiminnan seuranta ja tarkkailua varten.

Perustelut: Määräys on tarpeen luvan valvonnan ja mahdollisen muutostarpeen kannalta.

Yleiset perustelut

Maa-ainelain 1 §:n mukaan maa-ainelakia sovelletaan kiven, soran, hiekan, saven ja mullan ottamiseen pois kuljetettavaksi taikka paikalla varastoitavaksi tai jalostettavaksi ja ottamiseen on saatava lupa. Koska alueella jatketaan maa-ainestenottotoimintaa ja alueen jälkihoitoa ei ole saatettu loppuun, on toiminnalla oltava maa-ainelain mukainen lupa. Maa-ainelain 6 §:n mukaan lupa maa-ainesten ottamiseen on myönnettävä, jos asianmukainen ottamissuunnitelma on esitetty, eikä ottaminen ole ristiriidassa maa-ainelain 3 §:n mukaisten rajoitusten kanssa.

Asiaa harkittaessa on otettu huomioon myös lupamääräysten vaikutus. Maa-ainestenottotoiminnasta on esitetty asianmukainen ottosuunnitelma ja annettu tarpeelliset tiedot lupa-asian käsittelyä varten.

Ottamisalueella on harjoitettu maa-ainestenottamista ja useamman vuosikymmenen ajan. Alue ei sijaitse vedenhankintakäyttöön soveltuvalla, luokitelluilla pohjavesialueella. Ottamistoiminta ei aiheuta kauniin maisemakuvan turmeltumista tai erityisten luonnonolojen vaarantumista. Alue muotoillaan ympäristöönsä soveltuvaksi jälkihoidon yhteydessä. Luvassa on annettu määräyksiä sekä määrätty tarvittavat vakuudet.

Toimittaessa tämän lupapäätöksen määräysten mukaisesti ei pohjaveden laatu tai antoisuus vaarannu, eikä huomattavia tai laajalle ulottuvia muutoksia luonnonolosuhteissa tapahdu. Toiminnasta ei ennalta arvioiden aiheudu sellaisia päästöjä ympäristöön, joilla olisi merkittäviä pysyviä tai pitkäaikaisia haitallisia vaikutuksia. Arvioidaan, että täytöntöönpano ei tee muutoksenhakua hyödyttömäksi. Päätöksessä on määrätty vakuudesta, lupapäätöksen muuttamisen tai kumoamisen varalle.

Sovelletut oikeusohjeet

Maa-ainelaki (MaL) 1, 3-7, 10-13, 16b, 19, 20, 23, 23a §:t
Valtioneuvoston asetus maa-ainesten ottamisesta (MaA) 1-4, 6-9 §:t
Valtioneuvoston asetus kaivannaisjätteistä
Hallintolaki 43 – 49 §:t, 59 ja 62 a §
Perhon kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen maa-ainestaksa

Maksut

Maksun määrä 395 €

Maa-aineluvan myöntämisestä peritään Perhon kunnanvaltuuston hyväksymän 1.1.2021 voimaan tulleen maa-ainestaksan mukaisesti. Vuotuista valvontamaksua peritään voimassa olevan maa-ainestaksan mukaisesti

Päätöksestä tiedottaminen

Päätöksestä tiedotetaan hallintolain 59 § ja 62 a §: ien mukaisesti. Päätöksen katsotaan tulleen tiedoksi vastaanottajalle seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä.

Jakelu

Destia Oy
Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
Keski-Pohjanmaan maakuntaliitto

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen. Valitusosoitus on liitteenä.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin.

Toimenpiteet, otteet

- Hakija
- Etelä-Pohjanmaan ELY-keskus
- Keski-Pohjanmaan maakuntaliitto
